

«Тут тобі, княгинє, й чин!»

Наш автор, учитель-філолог Тучинської СШ, член Всеукраїнської спілки краєзнавців М. Г. ЖАКУН готує до друку книгу «Тучин», де висвітлена минувшина села від найдавніших часів до дня нинішнього. Зібравши багатий фактичний матеріал краєзнавчого характеру, часом унікальні відомості, Микола Григорович люб'язно погодився опублікувати дещо з розділів книги у «Краєзнавці».

Точних даних про походження назви села немає. За народними переказами, ойконім «Тучин» походить від слова «туча» (хмара). Нібито часті напади татар нависали над поселенням, як грізна туча. Згідно іншого переказу, одна з княгинь-володарок села, отримавши в нагороду чин, радісно виголосила: «Тут і чин!». Деякі старожили Тучина схиляються до такої думки: якщо краєм володіли Острозькі, Корецькі, Любомирські і т. д., то, можливо, дідичем чи засновником села був якийсь Тучинський. Тим паче, що таке прізвище зустрічається на Україні дотепер. Але про давнього Тучинського, що жив на наших теренах, нічого не відомо.

Кожна назва місцевості у селі і поблизу теж з чимось пов'язана. Приміром, з іменем господаря, ремеслом, особливістю ландшафту тощо.

Панська Лука — сіножать, що належала пану

Писарчукова Лучка — сіножать, що належала гасді Писарчуку. Видумка — місцина в ямах і калюжах. Аби її перейти, віднайшовши шлях, треба було добре подумати. Бараниця — місце, де вичиняли овечі шкури.

Назву поселенню Полівці могло дати те, що розташоване воно серед поля, в полі. Інший варіант — назву селу дали половецькі кочівники, що пересували колись тут.

Чернишне — поселення на березі Чорної річки. Історія така. Крім Горині, в Тучині протікає річка Зелена (біля костюлу) та протікала Чорна річка (між Тучином і Микулином). Позаяк остання вбирала в себе чорнозем, то мала постійно чорну (темну) воду. В 1914 р. на березі Чорної оселились хуторяни. Так виникло поселення Чернишне. Після проведення меліоративних робіт річка практично зникла.

Ксьондза — місцевість, де знаходились поле і луг

ксьондза (священника). Розповідають, що сюди любили забредати гуси. Ксьондз тоді брав дубця і бив пастухів по голих ногах, аби ліпше пасли. Згідно іншого переказу, тут утопилися двоє ксьондзів, які взимку перебиралися через Горинь саями.

Рудка — глиниста, руда земля. Місцина Гук колись була поросла густим дубово-сосновим лісом. Аби не заблукати і вийти з нього, люди перегукувалися, гукали. Замість — за Старим Містом. Пузова Лінія — місцевість, назву котрій дало прізвисько тамтешнього жителя. Базар — місцевість поблизу Центру народної творчості і дозвілля — своїм іменем завдачує давнім ярмаркам, що проводились тут. Микитенкове Поле увіковічило ім'я агронома-хлібороба Ф. С. Микитенка, а Поле Кайгородова — 1-го секретаря Тучинського РК КПУ. Широке Поле є дійсно широким. Якщо орати чи копати на Білій Глині, то з землі виступає крейда. На Топольці ростуть тополі. Млини — закапелок поблизу Горині, де у давнину крутили колесами водяні млини.

Територію, що поблизу Малинівки, Чудниці, Полівців, Тучина, раніше покривали ліси, котрих не стало по війні. Щодо Котлян-

щини, то тут ріс сосновий ліс, де селяни варили у котлах дьоготь.

Бубенець — земля, на якій мешкав чоловік з аналогічним вуличним іменем. У Підварках, які століття тому опоясував вал (він зберігся дотепер), жило багато тучинців. Вїзд і виїзд звідти здійснювався через спецворота і містки. Одні ворота відчинялись на Дорогобуж, інші — на Корець, треті — на Рівне. Простір перед воротами і за ними називався Підварками (ворота, врата).

Шкіндерівці дав це ім'я османський воєначальник Іскандер (Скіндер)-паша. Перебуваючи з військом на Горині, він очікував нападу козаків, але потім вирушив у Порту (Туреччину). За іншими свідченнями, Скіндер-паша загинув під Тучином, але тіло воїни вивезли на батьківщину.

Фільварок — територія, де розміщувався панський маєток. Назва «Огенок» походить від дієслів «огинати», «огинатись». Зазначена місцина пролягає лугом, поблизу Горині, яка дійсно її огинає, омиває.

Щирки названі так через те, що тут росте багато трави щирци...